QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 4 ta’ Mejju 2001

Numru 14

~itazzjoni 366/1995

Raymond Mifsud

versus

Emanuel Magri

F’din il-kaw\a l-attur qed jitlob ming]and il-konvenut tlitt elef u]ames mitt lira (Lm3,500), kemm kienu jiswew xi majjali li kienu tieg]u i\da li kienu mi\muma u kienu ntbag]tu l-bi``erija f’isem il-konvenut billi dan kellu l-li`enza u l-kwota me]tie[a, u l-]las g]alihom g]alhekk kien ing]ata lill-konvenut. Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\ [udizzjarji u l-img]ax.

L-attur kien talab ukoll illi l-kaw\a tinqata’ bid-dispensa tas-smig], i\da, billi l-konvenut kien wera li kellu e``ezzjonijiet x’jag]ti, il-qorti, b’dikriet mog]ti fit-22 ta’ Marzu 1995[1], kienet ordnat li l-kaw\a timxi bil-pro`edura normali. Il-konvenut

---

1 *Fol.* 7.

baqa' ma ippre\entax nota ta' l-e``ezzjonijiet tieg]u fi\-\mien li ng]atalu, i\da l-attur xorta ta l-kunsens tieg]u biex issir in-nota, g]alkemm tard[2], u l-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. il-kaw\a saret qabel waqtha, g]ax hemm parti sew mill-flus li g]adha ma t]allsitx lill-konvenut mill-bi``erija, u g]alhekk il-konvenut ma jistax i]allas; u

2. f'kull ka\, is-somma li qed jitlob l-attur hija wisq.

B'rikors tal-31 ta' Jannar 1996[3] il-konvenut talab li jit]alla jressaq e``ezzjoni o]ra, *viz.* illi t-talbiet ta' l-attur huma mibnija fuq kaw\a ille`ita. Il-qorti, b'dikriet tas-17 t'Ottubru 1996[4], laqg]et it-talba u l-konvenut ressaq l-e``ezzjoni ta' kaw\a ille`ita fid-29 t'Ottubru 1996[5].

Il-fatti ta' dan il-ka\ [raw hekk:

L-attur kien irabbi l-majjali i\da ma kellux il-permess g]alihom ming]and id-Direttur ta' l-Agrikultura, li huwa l-awtorità kompetenti. G]alhekk, biex seta' jie]u l-majjali l-bi``erija u jit]allas g]alihom kien jinqeda bl-isem tal-konvenut, li kellu l-li`enza me]tie[a, u kien irabbi l-majjali u je]odhom il-bi``erija fuq isem il-konvenut. Billi l-awtoritajiet, g]alhekk, kienu jafu lill-konvenut, il-]las kien isir lil dan, u l-ftehim tal-partijiet kien li l-konvenut ig]addi l-flus lill-attur.

L-attur issa qed ig]id li kellu xi majjali li t]allas tag]hom il-konvenut u dan lilu ma g]addilux il-]las; g]alhekk saret il-kaw\a. Il-konvenut ma hux qed ji`]ad li kien hemm dak l-arran[ament bejniethom, i\da qieg]ed ji`]ad li g]andu jag]ti daqskemm qed jitlob l-attur.

---

2 Ara l-verbal tas-seduta tad-29 ta' Novembru 1995, *fol.* 19.

3 *Foll.* 56 *et seq.*

4 *Foll.* 69 *et seqq.*

5 *Fol.* 73.

Gà jidher, mix-xiehda ta' l-attur, li l-arran[ament bejn il-partijiet kien wie]ed bi ksur tal-li[i, g]all-eva\joni tad-dispo\izzjonijiet dwar il-]ru[tal-li`enza me]tie[a g]at-trobbija tal-majjali. Din il-li`enza ma hix xi formalità, kif jidher li qieg]ed ja]seb l-attur, i\da hija xi]a[a ma]suba fl-interess pubbliku, g]at-t]aris mill-mard. Il-le[islazzjoni relevanti tinsab fir-Regolamenti dwar Min I\omm il-Majjali, mag]mula bl-Avvi\ Legali 86 ta' l-1980, kif emendat bl-Avvi\ Legali 156 ta' l-1991, ta]t l-Ordinanza dwar it-T]aris mill-Mard (Kap. 36). Ir-Regolament 3 ig]id hekk:

> **3.** Ebda persuna ma tista' ming]ajr li`enza \\omm, trabbi jew issemmen majjali, sew b]ala proprjetarju, proprjetarju f'parti jew b]ala li tag]ti g]ajnuna.

Huwa relevanti wkoll ir-Regolament 9:

> **9.** Id-Direttur jista' jalloka kwota ta' qtil ta' majjali g]al kull min irabbi l-majjali, u dik il-kwota, jew sehem minnha, ma tistax ting]ata minn persuna li trabbi l-majjali lil persuna o]ra jekk ma jkollhiex approvazzjoni tad-Direttur.

Ladarba kien hemm ksur ta' li[i ta' ordni pubbliku, il-qorti ma tistax tqis dan il-ksur b]ala xi]a[a irrelevanti. I\-\ew[partijiet kisru l-li[i, u g]alhekk ma jistg]ux issa jinqdew bil-li[i biex ifittxu rimedju kontra xulxin talli, g]ax kiser il-li[i, xi wie]ed minnhom mar minn ta]t. It-tnejn kienu kompli`i fl-illegalità u g]alhekk issa l-li[i ma tg]inhomx: kul]add jibqa' b'li]a; *in pari turpitudinis causa melior est causa possidentis*.

G]al din ir-ra[uniji l-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-attur. }lief g]all-ispejje\ li dwarhom gà hemm de`i\joni fid-dikriet tas-17 t'Ottubru 1996, u g]all-ispejje\ tar-re[istru, li g]andu j]allashom l-attur, kull wie]ed mill-partijiet g]andu jbati l-ispejje\ tieg]u, billi t-tnejn kienu kompli`i fil-ksur tal-li[i.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef Dep. Re[.

Connie Micallef